

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An sit contra iustitiam, quod in iudicio testi iniquo reus imponat
falsum crimen; & opinio negativa subijciatur huic damnationi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

eum, qui dixerit esse probabile, licet minus probabile: si autem reprobata esset sententia de minus probabili opinione seligenda ad praxim, non esset necesse damnare eam propositionem, quæ dixerit esse probabile, licet minus probabile: nam eo ipso quod diceret esse minus probabile, diceret id esse reprobatum.

21. Confirmatur. Ideò enim Pontifex reprobat propositionem asserentem, id esse probabile, licet minus probabile; quia id admittere ad probabilitatem, præiudicat veritati quoad praxim; non autem præiudicaret, si reprobata esset à Romana Cathedra minor probabilitas opinionis quoad praxim. Et de hoc puncto latius egi in 3. part. Cris. Theol. disp. 56. cap. 12. per totum.

CAPVT III.

An sit contra iustitiam, quod in iudicio testi iniquo reus imponat falsum crimen; & opinio negativa subiiciatur huic damnationi?

SUMMARIVM.

Questio loquitur de impositione falsi criminis, quod testem reddit inhabilem ad testificationem. num. 22.

Contra iustitiam peccat reus, qui imponit tale crimen auctori, vel testi. num. 23.

Peccat contra ius Reipublicæ. num. 24.

Item contra ius privatum testis iniqui. num. 25.

Mendacium infamatorium non habet rationem inculpatæ tutelæ. num. 26.

Non se defendit cum moderamine inculpatæ tutelæ, si sit cum præiudicio Reipublicæ. num. 27.

Idem ostenditur à paritate defensionis occisivæ infamatoris. num. 28.

Numquam est licitum defendere se per falsitatem. num. 29.

An peccet contra iustitiam, qui per mendacium recuperat rem suam ab iniusto possessore. num. 31. & seqq.

Quod nam sit discrimen in defensione inter vitam, & famam? num. 32 & seqq.

Quod sit discrimen in defensione inter ablationem rei temporalis, & ablationem famæ. num. 34. & seqq.

Opinio docens, illum reum peccare mortaliter, sed non contra iustitiam, non subiacet huic damnationi. num. 36. & seqq.

22. **V** Idimus cap. 1., plures esse Doctores, qui tueantur, eiusmodi reum imponentem falsum crimen testi iniquo non peccare contra iustitiam; ex quibus aliqui affirmant, adhuc peccare mortaliter contra alias virtutes; aliqui vero, peccare dumtaxat venialiter. Et hoc ultimum falsum esse, & expresse damnatum ab Innocentio XI. constat ex cap. præced. Quare inquiremus in præsentia, an supposito quod talis reus peccet mortaliter, peccatum eius sit contra iustitiam? Supponimus autem, crimen, quod falso imponit reus testi iniquo, esse ex illis, quæ testem reddent inhabilem ad testificationem. Nam si sit ex alijs criminibus, apud omnes constat, illum peccare contra iustitiam; cum id non profit ad propriam defensionem, sed solum ad vindictam privatam.

23. Prima conclusio. Peccat contra iustitiam reus, qui in iudicio imponit

imponit falsum crimen testi iniquo. Hæc est expressa sententia S. Thomæ. Nam 2. 2. præscribit quæstioni 69. hunc titulum: *De peccatis, que sunt contra iustitiam*. Et mox art. 2. prescribit hunc: *Virum accusato liceat calumniose se defendere?* In corpore autem ait: *Falsitatem tamen proponere, in nullo casu licet alicui*. Et mox; *Neque etiam aliquem dolū, vel fraudem adhibere: quia fraus, & dolus vim mendacij habent. Et hoc est calumniose se defendere*. Ex quibus patet, uti in iudicio fraude, dolo, aut calumnia, esse contra iustitiam.

Molina.
Sotus.
Tapia.

Pro eadem conclusione pugnant P. Molina tom. 5, de iust. quæst. 24. num. 2. Sotus lib. 5. de Iust. quæst. 9. art. ult. Illustriss. Tapia tom. 2. Cat. mor. lib. 5. quæst. 12. art. 7. num. 3. attentis ijs, quæ docet ibid. quæst. 14. art. 10. num. 3. & plures alij.

24. Et primo quidem esse contra ius, & iustitiam Reipublicæ, sive contra iustitiam legalem, quæ respicit ius Communitatis, sive Reipublicæ (quod non negat Lugo Card. supra citatus) probatur. Respublica enim habet ius, ne villo modo decipiatur in ijs, quæ pertinent ad rectam gubernationem: violat ergo ius Reipublicæ, qui in iudicio crimen falsum obijcit accusatori, vel testi; facit enim, quod iudicium publicum erret censendo dignum poena, eum, qui non est illa dignus. Sive (ut differt Lugo cit.) *peccatur etiam contra iustitiam legalem, proponendo accusationem falsam, conando decipi iudicem in illa parte iudicij, condemnando testem ob crimen numquam ab ipso commissum*.

Lugo.

25. Deinde esse etiam contra iustitiam privatam testis, probatur. Etenim testis habet ius strictum, ne infametur crimine falso; sicut habet ius, ne ab aliquo privato occidatur, aut vulneretur. Et sicut habens ius ad

vitam, non amittit illud, nisi vbi vrget defensio alterius cum moderamine inculpatæ tutelæ; ita ius, ne infametur, non amittitur, nisi vbi vrget ius defensionis alterius cum moderamine inculpatæ tutelæ: sed reus imponens falsum crimen testi iniquo non se defendit cum moderamine inculpatæ tutelæ: ergo in hoc casu reus retinet ius suum, ne falso infametur; atque ad si falso infamatur, violatur ius illius, & committitur iniustitia. Maior est evidens.

26. Probatur minor primo ex Tapia Petro de Tapia proxime cit. *Nam mendacium infamatorium non est medium proportionatum ad defensionem cū moderamine inculpatæ tutela*. quæ sunt verba doctoris. Non enim potest esse inculpatæ tutela mendaciū adeò grave.

27. Probatur secundo eadem Minor. Nemo enim defendit vitam suam cum moderamine inculpatæ tutelæ, si se defendit cum præiudicio Reipublicæ, sive violando ius Reipublicæ: sed reus, qui defendit se, imponendo crimen falsum testi iniquo, violat ius Reipublicæ, ut constat ex proxime dictis in prima parte huius conclusionis: ergo reus in hoc casu non se defendit cum moderamine inculpatæ tutelæ. Et ideò P. Lessius *de iust. cap. 9. dubit. 12. num. 82. optime dixit: In iure defensionis semper considerandum, ne usus in perniciem Reipublicæ vergat*.

Less.

28. Probatur tertio. Nam ut ostendi disert. 21. cap. 2. art. 2., ideò defensio occitiva infamatoris non fit cum moderamine inculpatæ tutelæ, quia talis defensio est in perniciē, & contra ius Reipublicæ, & contra ius illius, eo ipso quod fit contra iustitiam legalem: ergo talis defensio non retinet moderamen inculpatæ tutelæ.

29. Probatur quarto ex S. Thomæ. Quia

S. Thom

Quia *falsitatem proponere in nullo casu licet alicui*: Sed defendere se cum moderamine inculpatæ tutelæ est licitum: ergo defendere se cum moderamine inculpatæ tutelæ, numquam est licitum per falsitatem. Deficiente ergo iure defensionis cum moderamine culpatæ tutelæ, manet integrum ius ad famam in teste iniquo; atque adeo reus peccat contra tale ius, & consequenter contra iustitiam.

Lugo.

30. Obijcit primo Lugo Card. vbi sup. Licet mendacium sit intrinsece malum, non tamen peccat contra iustitiam, qui dolo, & mendacijs recuperat rem suam ab iniusto possessore: ergo neque peccat contra iustitiam, qui recuperat dolo, & mendacio suam famam ab iniquo teste violatam.

31. Respondeo distinguendo antecedens: non peccat contra iustitiam, [si dolo ipse per se non sit contra ius iniusti possessoris,] concedo, [si sit contra ius illius,] nego. Itaque si velit recuperare rem suam infamando iniustum possessorem, aut accusando illum in iudicio de crimine falso, peccat contra iustitiam quo ad infamationem, aut accusationem falsam; non vero contra iustitiam recuperando rem suam.

32. Obijcit secundo. Qui dolo, & mendacijs deciperet iniustum invasorem vitæ suæ, vt caderet in foveam, vel in fluvium, vt hac ratione se ab illo liberaret, non peccaret contra iustitiam; esset enim defensio cum moderamine inculpatæ tutelæ: ergo etiam in præsentī casu non erit contra iustitiam propter eandem rationem.

33. Respondeo eodem modo, distinguendo similiter duplex ius in vasoris, aliud ad vitam, aliud ad famam: in eo ergo casu in vasor amitteret ius ad vitam, urgente iure alterius ad defensionem cum moderamine incul-

patæ tutelæ; sed non propterea amitteret ius ad famam. Si ergo in ivasus deduceret invasorem ad foveam, vel flumen per mendacia, quibus non læderetur ius ad famam, nullum ius inuasoris violaretur: non ius ad famam, quia ea mendacia non sunt contra famam; non ius ad vitam, quia amisit invasor illud ius, urgente iure ad defensionem cum moderamine. In nostro autem casu violatur ius ad famam; quia ille reus non se defendit cum moderamine inculpatæ tutelæ, vt probavimus.

34. Obijcit tercio. Non est contra iustitiam, si ego auferam victum, vel lædam segetem illius, qui iniuste me lædit, quando id est medium, vt faciam, illum abstinere a mea læsione: ergo non est contra iustitiam lædere famam eius, qui meam iniuste lædit, vt sic me liberem ab eius læsione in me.

35. Respondeo similiter, illum amittere ius ad conservationem sui victus, aut segetis, quando instat ius defensionis meæ cum moderamine inculpatæ tutelæ; sicut contingit in casu, qui proponitur in antecedenti. In altero autem casu testis iniquus non amittit ius ad famam suam; quia in reo non invenitur defensio cum moderamine inculpatæ tutelæ per id medium infamationis, vt probatum est.

36. Secunda conclusio. Illa opinio, quæ docet, peccare mortaliter reum imponendo falsum crimen testis iniquo; sed non peccare contra ius privatum illius testis, non subiacet huic damnationi. Patet. Nam hoc decretum damnat solum propositionem, quæ negat, id esse peccatum mortale: sed præfata opinio non negat, id esse peccatum mortale; quin potius id expresse affirmat: ergo hoc decretum non damnat præfata opinionem.

Con-

37. Confirmatur. Nam hæc damnatio non habet vllum verbum, vnde colligatur, illud peccatum mortale esse potius contra iustitiam, quam contra aliam virtutem: ergo dummodo asseratur esse peccatum mortale, non subiacet damnationi opinio docens, id non esse contra iustitiam.

C A P V T IV.

An peccet contra iustitiam, qui extra iudicium imponit falsum crimen ei, qui sibi graviter detrahit? Et an opinio negativa subiaceat damnationi?

S Y M M A R I V M.

Peccat contra iustitiam, qui extra iudicialiter imponit falsum crimen mendaci detractori. num. 39.

Non excercetur defensio iusta per impositionem falsi criminis. num. 40. & seqq.

Propositio docens non esse contra iustitiam eam impositionem falsi criminis, non subiacet huic damnationi. num. 43.

38. **V**Idimus cap. 2. peccare læthaliter eum, qui in iudicio, vel extra iudicium infamat falso infamatorem suum; & cap. 3. peccare læthaliter contra iustitiam eum, qui in iudicio imponit falsum crimen testi iniquo. Restat modo inquirere, an delinquat etiam contra iustitiam is, qui falsum crimen imponit infamatori suo mendaci; eo prætextu ductus, vt imminuens auctoritatem sui infamatoris, defendat se ab illa infamia, qua illum in-

urit. Authores, qui negant, hoc peccatum esse contra iustitiam, quando patrat in iudicio, quos retuli cap. præced., illud negant etiam extra iudicium.

39. Prima assertio. Peccat læthaliter contra iustitiam, qui extra iudicium imponit falsum crimen mendaci infamatori suo. Hanc assertionē propugnant Sotus, Molina, & Tapia relati cap. præced. Et ibidem constat, hanc eandem esse mentem S. Thomæ.

Sotus.
Molina.
Tapia.

40. Probatur ex principijs supra præiactis. Etenim detractor ille prior, sicut quilibet alius, habet ius strictum ad famam suam, & illud non amittit, nisi vbi adfuerit in alio ius defensionis cum moderamine inculpatæ tutelæ: sed infamatus ab illo non habet ius ad defensionem suam cū moderamine inculpatæ tutelæ exercendam per impositionem falsi criminis: ergo prior ille detractor non amittit in eo casu ius ad famam; & consequenter si infamatus ab illo delinquit contra famam eius, peccat contra ius eius, atque adeo contra iustitiam.

41. Probatur minor, primo eodem modo, atque cap. 2. concl. 2. Nam vt detur moderamen inculpatæ tutelæ, requiritur, quod se defendens cognoscat evidenter, illud medium esse efficac, & vnicū ad suam defensionem; infamatus detractione alterius non potest cognoscere evidenter, impositionem falsi criminis esse medium efficac ad suam defensionem, cum plerumque accidat, non inde recuperari suam famā, imo vero inde quandoque deteriorari; credunt enim homines, infectum esse illo crimine eum, qui habet linguæ audaciam: ergo ille non habet ius ad sui defensionem cum moderamine inculpatæ tutelæ per eam falsi criminis impositionem. Sed neque

Y y id